

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esütörtökön Előfizethető helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatok példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésnek fölvételét s pontosan és jutányosan közöltetik.

April elejétől június fogytaig terjedő évnegyedes folyamára e' testvér-lapoknak helyben borítéktalanul 2 fr. 40 kr. borítékosan helyben vagy postán 3 fr. 30 kr. — April elejétől december végeig terjedő 3 4 esztendei folyamára pedig helyben borítéktalanul 7 fr. 30 kr. borítékosan helyben vagy postán 9 pengő fr. előfizetést elfogadnak mind a két hazai k. postahivatalok, mind szorgalom- vagy gyorskocsi vagy más biztos alkalom által a **Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.**

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések, és előléptetések; István kir. helytartó, s az özvegy nádornő ő fenségeik válasza a' jász-kun kerületekhez. Uj fejlődés az alkotmányos jogok körében. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Pest, Esztergom, és Mozsonymegyei közgyűlései; Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: a' magyar kereskedelmi társaság közgyűlése; a' József-emlék egyesület ügyében.)

Külföld (Spanyolország, Anglia, Franciaország, Németalföld, Dánia, Olaszország.)
Ertesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ő es. s ap. kir. felsége a' győri székes káptalanban következő kanonokokat, u. m. S á g h y Jánost olvasó-kanonokká; V a r g a Jánost székesegyházi, P r i l e c z k y Imrét mosonyi, S i l b e r k n o l l Józsefet locsmándi, S u s i c h Györgyöt rábaközi, továbbá D e á k y Zsigmond címzetes püspököt komáromi; P u t z Ferencz rákosi plebánost pedig pápai főesperessé; végre M o g y o r o s y Pál püspöki növelde aligazgatóját ugyanezen káptalan kanonokjává kinevezni — s a' jelenleg megüresült iglói sófárnokság évi fizetését öt-száz pengő forintról, hatszázra emelni legkegy. méltóztatott.

A' n m a g y. kir. udv. kamara E i b a c h Mihályt eddig a' mitroviezi haszonvételek felügyelőjét eszéki kir. lúdvám-szedővé léptette elő.

ISTVÁN es. kir. főh. s kir. helytartó ő fenségének a' n s jász és kun kerülethez intézett válasza: Nemes kerületek! Vegyék e' nemes kerületek szives köszönetemet azon bánatos részvétükkért, mellyel boldogult édes atyám elhunyt feletti fájdalomamban oly híven osztoznak.

Folyó hó Iról hozzám intézett fölterjesztésökben kimondott érzelmeik őszinteségéről nem enged kétkednem azon igaz magyar hívség, tántoríthatlan ragaszkodás, és soha nem ingó bizalom, mellyel e' nemes kerületek felejt-hetetlen édes atyámnak irántuk folyton tanusított különös hajlamát és szeretetét mindenkor viszonzózták. —

Ó valóban, a' dicsőült, országos gondok és szakadatlan fúradalmak közt, gondos atya szeretetével ápolta mindig e' nemes kerületek érdekeit s intézte azok ügyeit, miszerint munkásságának nem esekély része mindenkor ezen kerületeknek volt szentelve, s azon kölcsönös bizalom-edzettel köteleknek, melly e' nemes kerületeket atyámhoz esatolta, kedvezni látszott maga a' kérelhetlen végzet is, melly azt, mit egy országtól megtagadott, e' nemes kerületeknek meghagyta érni: hogy megüldhessék még félszázados gróf-jok s birajok haláimnapét s áldást mondhasanak az agastyánra, mit az ország az ő félszázados nádorának már csak hamvaira mondhat. — Engedje most már az isteni gondviselés, hogy én is, kit fels. urunk királyunk kegyelme időközben e' nemes kerületek grófjává s birójává kinevezni méltóztatott, tiszta szándékomnak megfelelő erőt leljek mindig magamban; hogy eként gyámolítva e' nemes kerületeknek irántam nyilvánított bizodalma által a' boldogult nyomdokain és szellemében tovább működhessem Kelt Bécsben büjtélőhava 5kén 1847. István sk. k. htó.

Özvegy nádornőnk ő es. es k. fensége válasza a' n s jász-kun kerületek részvétlanusító levelére: Tek, nemes kerületek! A' mindeneket intező isteni gondviselés úgy akarta, hogy felejt-hetetlen emlékü kedves jó férjemet elveszitem s így kénytelen legyek megizelni azon kimondhatatlan keserű fájdalmat, melly elől csupán ott, hová a' boldogult már elköltözött, van végmenedékünk. — És ha van e' nagy végtelen fájdalomra nézve a' vallás szent íblett megnyugtatóján kívül mégis némi vigasztalás, nagy mértékben merithetem azt e' n s kerületeknek folyó hó elsőjéről 260ik szám alatt hozzám intézett igen becses levelükből, kik az elhunyt-hoz oly közel állottak ez életben; kikhez ő a' n s kerületek s egyes lakosaik részéről iránta annyit — s meg annyiszor nyilvánult fiui tiszta szeretet s vonzódásnál fogva, élte fogytáig a' leggyöngédebb atyai indulattal viseltetett, s kik közt, hogy élte végszakában még egyszer megjelenni és lelkesezésükben osztozni az ég megengedte, — viszatartéval előttem egyik főbb ohajtása beteljesültének — örömetelt szívvel — vallotta be. Hálás köszönettel vévén tehát ezen rólam bánatos napjaimban való szives megemlékezést, nem késem e' n s kerületeket egyáltalán biztosítani, hogy nem

lesz soha idő, melly e' kitünő figyelmöket s vigasztalásomra intézett nemes keblü szándékukat emlékezetemből, úgy azon irántok viseltető igaz hajlandóságot, melly dicsőült kedves férjemenről reám hagyományképp szállott, valaha szívemből képes lenne kitörlni; ki egyébiránt minden jót kívánva maradok a' tek. n s kerületeknek Bécsben február 12én 1847. Szives jóakarójok Mária Dorothea. m. k.

Uj fejlődés az alkotmányos jogok körében.

Megyei rendszerünknek, — mellynek mindig kész védője ugyan, de vak bálványozói soha sem voltunk — többek közt azt köszönhetjük, hogy nagyobb mértékben termi hazánknak a' szónokokat, mint országlati férfiakat s hogy ezek sajátképp oly ritkák. S ez természetes. Egy megye szűk körében képződik a' publicista s önkénytelenül magára ölti a' provincialismus szükkeblüségét, melly a' dolgokat nem engedi magasabb — országos vagy épen világnézeti — szempontokból felfogni, melly azoknak mindig csak egy ugyanazon légkörből látható oldalát mutatja. Innen annyi félszégesség eszméinkben, eljárásunkban.

Bocsánat szavaink későbbi alkalmazásáért. Egyik vezérszónoka a' központi megyének, ki esáltalánul hivatalos volna szónoki s írói rendkívüli tehetségeivel nagy eredményeket, nagyobb szerű sikert vívni ki a' hazának, ha t. i. akaratahoz mért számító higgadsággal bírna, — e' vezérszónok a' napokban (mart. 16diki gyűlésen) a' központi megyében illyeseket mondott:

„Ine az alkotmányos kifejlődés példány-országában, Angolhonban, ha eszébe jut sir Robert Inglistnek három órai üres, értetlen, untató beszédével a' parlamentet megkinozni, szólhat ugyan, de azon ország 680 tagból álló parlamentjében illy alkalommal viszont egyik ugat, másik röfög, meg más kukorikol stb. Van tehát neki szólásjoga, ezt gyakorolhatja; de megvan a' többinek is a' nem h a l l g a t á s j o g a.”

Ezt mondá ama vezérszónok közbotrány közepett, minekutána — nem szólunk a' conservatív tagok általános s hangos panaszáról — elvbarátai a' megye két alispánai a' botrány ellen nyilván szót emeltek, következézőleg az nemesak mint különben is el nem tagadható de szőnyegre hozott tény tárgyalaték s illy körülmények közt illy beszédet a' szenvedély minden kitörése sem menthettek.

Mert ebben egy új, igen furcsa tan rejlik, mellyet sem Bentham parlamentar taktikájában, sem a' népjog leg-tulzabb tanárai eddigelé nem találtak fel, mi röviden abban áll: untató vagy nem kedvelt szónok ellenében van joga a' közönségnek nem h a l l g a t n i, azaz ugat n i, r ö f ö g n i, k u k o r i k o l n i, tehát van ugatási r ö f ö g é s i k u k o r i k o l á s i j o g a' gyűléseken. — Szép dolog — ha istentől van! szokja épen ő mondani. —

Azon tisztelt szónok, kiről itt emlékezzünk, gyakran állítá, hogy a' szabadságnak s nem a' kiváltságnak embere. S mi örömet hiszszük, mert hisz Brutus mondja s ő becsületes ember s azért hiszszük, hogy azon fölfedezett új népjogot — értjük az ugatási kukorikolást, — nem akarja csak egyik fél claqueur — csapatja számára monopolizálni s így mi lesz vala belőle, ha néhány — s erre kevés ember kell — hallgatónak, kinek ő épen talán nem kedvelt szónoka, eszébe jut szorosán doctrinájá szerint, r ö f ö g é s i k u k o r i k o l á s i j o g á v a l é p e n e l l e n e é l n i. Ez ugyan ad captum czáfolat lett volna, mihez még sem fejtörés sem ékesszólás nem kell, de mit egyedül a' szónok okoskodása menthetne némileg.

Mi sajnálkozásunkban a' hallottak fölött ennyire még gondolatban sem mentünk. De azonnal eszünkbe jutottak — mert hisz szerencsétlenségére a' szónok maga fölemlíté — más megyék, hol a' dolog fordítva áll, hol e' tisztelet az ellenzék szónokait éri, hol az insulust, bögést, nem hallgatást, zugást, lepiszszegést, szóval azon jogot az ellenfél gyakorolja az ellenzék ellen. S már annyi kis malitiánkat bizony nyilván bevalljuk, hogy szerettük volna a' szónokot, midőn fenébbi okoskodásit felhozá, egyszerre varázserővel ama más megyékbe átbüvölni, hogy változott hallgatóság közepett mondja el szép okoskodásit s köztök igen népszerű voltában élvezze rögtön saját okoskodásának jutalmát nagy bőségben. Ebben — nem kétkedünk —

meglepetve tapasztalhatta volna, hogy az ellenfél tanait rögtön elfogadja s teketória nélkül életbe lépteti. — Lám, lám hova ragadja az embert a' hév, melly fölött megfontolás nem örkődik!

Igen helyesen jegyzé meg a' megye e. alisp. ja e' gyűlés napján, hogy a' jogok közös sajátink s hibázik az, ki magát tekintve számba nem veszi, midőn szomszédja háborgattatik, mert a' jog, miben szomszédja sérülést szenved, közös s így közös az érdek is annak megvédésében.

All ez a' szabadszólási jogra is s ha bárki jobbról vagy balról, azaz Pestben jobbról, számos megyében balról, gátoztatik a' hallgatóság rakonzátlanúságai által a' szabad szó-lásban, bizony édes mindnyájunk joga sértetik akkor; itt szomszédinké, amott a' miénk, — s a' védelem közös érdek, közös kötelesség. S ha a' másodalispánként bűn a' tény maga, bűnös az is, ki ótalmába veszi, sőt jog magas-ságra emeli azt.

Tegye magát a' tisztelt szónok helyzetünkbe, legyen szives átgondolni magát Pestmegye minden esetre szűk körén tul, — s ha nem fog kellenie meszsze gondolatában utazni s ha ellenkező oldalról haza mértékkel mérnek vissza, mentse akkor a' hallgatóságot kikeresett sophismákkal. Mi, kiknek ama szerenese — tán ez volt — jutott, hogy fel-lázadott kedélyünk nem egyszer az ellenfél corteseinek rakonzátlanokodásai miatt, mit gondol a' tiszt. szónok elfeled-tük Pesten, hogy itt fordítva mérnek vissza?

Koránsem. Sőt inkább lesujtva érezök magunkat, mert ott, hol nekünk jutott a' panasz és bosszankodás kely-he, legalább kettő nyugasztalt:

e g y i k, hogy ellenfeleink teszik;
m á s i k, hogy oly emberek teszik, kikről meg van írva egy híres balladában:

„mivel a' tens rendek csoportiban,
„a' nadrágoknak szörnyű hija van.”

De midőn Pestmegyében, hol illyféle embereket, há-la az égnek, a' tanácsteremben nem látunk, de egytől egyik kaputos ember van jelen, hasonló botrányok még leverőbb hatással vannak, — mint hol a' csoport külszine némileg esökkenti a' betudást.

Nem — nem, ez így tovább nem maradhat. Alkotvá-nyos szabadság csak a' r e n d szövetségében állhat fen s ha kimondottuk, vagy kimondjuk ismételve, hogy rend lesz bár általunk, bár más által, azaz de nobis sine nobis, egy elvitathatlan hisztoriai tényt mondottunk ki. Nem tanít ez, hogy hol a' szabadság meg nem fért a' renddel, mindig az első esett áldozatul az utólsónak; s hol a' szabadság utáni törekvés ellentétbe hozá a' rendet, vége mindig — zsarnok-ság lón.

Né emlegesse a' tiszt. szónok gyűléseink ósnépi ty-puszát, vagy engedje meg, hogy annak fénykorából a' hat-vani, onodi stb. gyűlések jelenetét is hozzá képzeljük. S valóban egyik leggenialisabb s legmélyebb írónk már huzott egyenvonalat korunk és a' mohácsi véznapokat előzött idők közt épen ósnép-gyűléseinkről. Mi e' képekben sok hasonlatot látva nem tartanók neheznek föltalálni e' kor Verbőczyét, a' hatalmas szónokot s izzagatót, kit ép oly ke-vessé tartunk nagy országlati férfinak, mint nagy szónok volt; kit szenvedélyei sodortak, számításai nem kormányoz-tak; ki képes volt hatalmas rajongás közt a' hatvani gyűlést kelteni az országban, de a' mohácsi napokat eltávolítani a' hazától nem. X.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Megjelentek Petőfi összes költeményei pompás diszki-adásban; — a' mű kiállítása olyan, minőt még magyar könyv nem ért, valóban bármely hölgyasztalnak külsejére nézve is d szére valódi Belbcsét e' műnek, alig hiszszük: hogy volna magasb műveltséget igénylő magyar ember, ki ne ismerné Tartalma: az eddig megjelent összesen hét fizet költeményeken kívül, több mint egy harmadrésznyi új művekkel van bővítve, m' nek mindegyike egyegy állócsillag irodal-munk egén. Petőfi az korunk költői közt, kinek lantja az em-beri szív minden érzelem-változatait: szerelmet és mámor-t, hontiérzést és világfájdalmakat, szabadság-vágyat és anya-szerelmet egyenlő hévvel, egyenlő erővel, egyenlő kedéllyel tudott visszaadni, minden szavában szív beszél szívhez, ezért érez minden jobb lélek együtt vele, ki még a' szívet magától nem tagadta meg — Ára a' könyvnek april 15ig Emich G. nál az előfizetés 3 pft. azontul 4 pft.

Ama színházi nagy tűzveszély alkalmakor bizonyos valakinek minden drágaságait ellopták! Melly eset fölött néhány sógorlap egyike a másik után keserves phrasiskokat talált vágni, mellyek illyformán végződtek „valóban borzalomteljes malitija az emberi romlottságnak (akár megfordítva: „romlottsága az emberi malitjának”) illy szerencsétlenségben is 'stb. 'stb. Biz az malitia. De még nagyobb malitia némelyektől azon állítás: miszerint ez elkezdett drágaságok még a tűzveszély előtti napon a zálogházban voltak láthatók, úgy hisszük nagy szolgálatot teszünk vele az illető megkárosult félnek, ha eként netán ékességének nyomára utasítjuk 's nagy megnyugtatóul egyszersmind érzékeny collegáink emberszeretettel teljes felebaráti szíveinek.

A' támadt tűzveszély okait kifürkészők egyébiránt úgy kifürkészték azon okokat, mikép világosan kijött: hogy a' tűz sem belülről, sem kívülről, sem világítás, sem fűtés, sem görögűz által nem ütött ki, miből ismét világosan következik: hogy a' színház le sem égett. Vivant! Doctor G. uram egyébiránt szörnyen rectificálja nevét: — olly epésen, olly libaméreggel képeli fel a' közönséget gyönyörű olomfejű replicáiban: hogy tökéletesen csattog. A' Sp. azt mondja rá: dixit! De nem addig van az. A' tisztelt dr. úr szavai közt többször fordul elő e' szó: „absichtlich" 's mindannyiszor e' lefántnyi betűkkel nyomtatva. Már most csak az a' kérdés marad hátra édes úr: vajjon mire czéloz ez a' megnyomott: „absichtlich"?

Ezt nevezzük azlán emancipatióknak! Két tiszteletréde mes férfiú, tudniillik fiscalis, a' vendéglőben rendesen három személyre szokott terítettni, melly harmadik személy egy tökéletesen kiképzett és kitanult finom társalgásu — vizslá. Ez aztán demokratia.

Erről jut eszünkbe az „Állatkínzást egyet" mellynek rendszabályai szerint minden egyesület tag tartozik valamely házi állatot tartani (ha egyebet nem — a' Dorfzeitungot) azt ruházni, táplálni és orvoslani (tegnapelőtt hajtottak ki a' városból vagy másfélszáz tótot, kiket a' felebaráti szeretet nem győz kenyérréjjel) nem szabad azonban neki semmi élő állatot meggyilkolni, (holtat igen) minélfogva is minden bolha és poloskavesztő szerek össze fognak vásároltatni 's ez üldözött házi állatoeskák természeti jogaikba active viszszahelelyeztetendnek. — Ha e' tisztelt urak tudnák, mikép minden csepp vízben, minden beszitt levegőben millió állatoeskának tekerik ki nyakát, mint megijednének; de jó, hogy nem tudják.

Genialis P. Hirlapi collegánk (valaki azt ne higye, mint ha e' szavakkal tán magunkra kacérkodnánk) emlegetett mellőjének alakja e' következő: egy majom, melly tart kezében egy bizonyos collegánk által nemnéha apocolocynthisált lapot, melly majomnak egy a' nyakában ülő kis ördög két kézzel veri az orrát ama diszes lapba.

Egy fiatal író, kit személyesen is van szerencsénk tisztelhetni, pedig igen közelről, azon becsülendő sajtóságát fedezte fel a' minap előttünk, miszerint ő rendesen tükörből szokott írni! Na lám! —

Egyébiránt Pesten semmi ujság sem történik. Minden ember folytatja régi mesterségét, az adások futyolnak, a' hitelezők táncolnak, az ujságírók egymást cibálják, az írők irnak, a' közönség pedig nem olvas, az énekesnők betegek, a' drámai színészek gyöngék, — a' hol sár van, ott nincs por, a' szerkesztők gyalog járnak, a' kiadók üveges hintóban, a' tolvajok pedig mind e' mai napig lopnak, olly régi dolgok, hogy még!

Egy vidéki ismerősünk (és több nem ismerősünk) megnyugtatótására, ki nem mer Pestre jöni, mióta azt hallja, hogy itt fényes nappal arszlánok, tigrisek, elefántok, vaddisznók 'stb. 'stb. járnak köztözetlenül alá 's fel az utcán, ime megmagyarázzuk ez ijesztő neveknek értelmét, miből aztán kiderülend, mikép ezek nem is annyira nevek, mint rangosztályok 's így nincs tőlök mit tartani: Tehát I. Arszlán = reggeli helyett aluszik, ebéd helyett sétál, vacsora helyett futyol, egyébiránt nem igen szokott harapni. Bőre vastag. Ha szől, mindig bárrókról és grófkokról beszél. II. Tigris = amazzal egy kosztot tart, egy quartélyon lakik, otthon „Gyurka pajtás" — ott kinn „Georges" e' üstös dolmányt hord, hasán keresztül süt a' holdvilág, — mikor lefekszének, a' tigris és az arszlán, mindkettő feje alá teszi egész garderoberjét, nehogy vagy egyik, vagy másik elillanjon vele. III = Párducz. Kifent honi baszus, zsinóros védegyeleti victoria, zöld nemzeti kalap, vastag falusi szag, remeteszakáll, utcán ismerőseivel csokolózik, vendéglőben azon asztalt keresi, a' hol senki sem ül, de ha másod magával van, szörnyen lármoz; ha pénze elfogy, befogat 's haza megy. Boldog ember. IV = J-ges medve = házas ember: tavalyi kalap simára vasalva, mellyet világért földre nem csap, ezüst cylinder órát hord, ugrani, danolni nem tud, bálba feleségestül jár, gazdálkodik, tapasztalásról beszél, pinczértől viszszaadott váltott pénzt utána számlálja, billárdon „nachschieberrel" játszik, a' hirlapokból a' hirdetésekkel olvassa. Pénzért sem beszél. V. Elefánt = Délben felkel, este reggeliz, reggel vacsorál, éjfélkor ebédel, pénzeért az egész világ barátja, ő pedig mindenkihez szerelmes. Reggel a' kisaszonyba, délben a' tens aszonyba. — este a' szobalányba, öbele azonban senki sem szerelmes. Mindenütt megvan, de sehol sem kell. Mindenhez szól, de semmihez sem ért. A' holnégyen vannak, ott ő az ötödik. Hézag-pótló és universal-galan, Kártyán rendesen veszít 's ilyenkor fameuse káromkodik. Egyébiránt majd ollyan, mint az igazi ember. VI. Vaddisznó. = Irodalmi Brodsitzer, úton utfelem fenhangon színházról és irodalomról és versekről és novel-lákról debattíroz, minden celebritást köszönt, valamennyivel i n c o g n i t o p e r t u v a n , 's reggeltől estig saját műveiről beszél, vagy a' másokéiról hoz leereszkedő véleményeket, megjelent apró műveiben káromolja az iszonyu nyomtatási hibákat, esküszik: hogy minden jótkihagyatá belőle 's az utcán is lefog és agyon discural. Ez a' legveszedelmesebb fajja minden vadállatoknak.

Hirlík: miképen Priesnitz, a' vízi Bacchus, hazánkat és illetőleg fővárosunkat szándékozik rövid idő alatt meglátogatni, és tán nevezetesebb furdóintézeteket is?

Ó nmélt. gr. Széchenyi István graefenbergi utjából visszaérkezett.

Bátorkodunk minden ügybarátot figyelmeztetni egy a' színház ügyében megjelent igen jeles cikkére Czako Zsigmond szinköltőnknek. Elvárjuk az illetők feleletét és fölvilágosítását, 's nagyon sajnálók, ha e' minden oldalról motívált és kifejtett fölívás is olly sikertelenül hangzanék el, mint saját és lapársaink kevésbbé tájékozott észrevételei. ☉

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

PESTMEGYE rendes közgyűlése f. martius 16kán nyitott meg főispánhelyettesi elnöklet alatt, ki a' számosan besereglett rendeket üdvözölvén, a' felveendő számos közigazgatási egyéb tárgy közt különösen az élelmezési ajánlatok kezelésére megbízott választvány jelentését 's a' solti járásnak a' Duna árvice által szenvedett tetemes megkárosítottát emelé ki, mint mellyek erélyes 's azonnali intézkedést kívánnak. A' többi, kivált politikai tárgyra nézve ő mlga reményét fejezé ki, miszerint azok hoszas 's néha elkeseredésig vitt vitakozásokat most annál kevésbbé támasztandnak, mivel nagyobb részint e' megye tanácskozó teremében már meghányva, kifejtve 's felettök határozat szerinti megállapodás is van.

A' szokásnak engedve mindenekelőtt a' kisgyűlések jegyzőkönyvei hitelesítették, miknek felolvastatása közben m. alispán a' népinségről tón emlitést, melly korunkban, csekély kivétellel, minden helyhatóság napi teendője. Pestmegye rr. még novemberi közgyűlésökben 50 ezer pfrtot ajánltanak meg a' szűkölködők felségelésére, melly összeg a' bevett kules szerint kivettetni rendeltetett a' birtokosságra, de minden kényszerítés nélkül, nehogy a' szűz vállak a' szokatlan érintések által felpersenjenek; 's mivel e' kényelmes eljárás utján is sikerült az illető hivatalnokoknak 32 ezer 's néhány száz pengő forintot a' választvány rendelkezése alá adni, nem lehet egyébre következtetnünk, mint oda, hogy Pestmegye birtokos nemességében a' morális következetesség, miszerint határozatit nemcsak akkor tudja tiszteleben tartatni és tartani, midőn azok saját közvetlen érdekeiknek kedveznek, hanem akkor is, midőn azok némi áldozattal járnak — éber lábón áll; 's e' tény nagy kezeség egy polgári hatóság irányában az indítványzott üdvös reformokra nézve. — Az önként benyújtott összeg 4836 egyed közt 34 külön helységben osztatik ki; ezek különösen a' solti, pilisi és váci járásokban vannak, mint mellyekben részint a' föld csökkenőbb termékenysége, részint a' közbejött vízarádási rombolások az inséget sietteték, vagy öregbiték. A' pesti járásban csak egy helység van eddig, mellyben az élelmezési segély nélkülözhetlenné lón, a' kecskeméti pedig mindéddig egy sines. E' körülményen sokszorosan lehetne örvideni, ha magánytudósítások oda nem nyilatkoznának, miszerint eddig nem volt ugyan világos eset e' vidékeken, hogy a' lakosság egy része a' status nagylelkűségéhez forduljon: de annál többtől felhetni kikeletkor, mivel martius végeig ahoz értők állítása szerint a' nép minden élelméből kifogy, mi a' beszédetlenül maradt mintegy 18 ezret aligha eléglendi; mindenestre az emberiség érdekében cselekszenek a' rendek, ha atyai gondoskodásukat a' közel jövőre fordítván tisztviselőiktől szigoru felvilágosítást kívánandnak annál inkább, mert, miként m. alispán ur előterjeszté, a' választvány által megállapított kezelési mód szerint egy szűkölködőnek napi ellátatása 6 váltó krajczárba kerülvén, habár a' megye népességének huszadrésze a' statusra szorulna is, azért a' beszedett főnebbi összeg elégséges volna ezek élelmi segélyeül, minthogy az idő tavaszodó kedvezése által azoknak munkái is adhat, de ha csakugyan teljes élelmelefogyatkozás állana be, mit feltehetni — akkor nem minden huszadik, de tán minden tizedik az élelmezési bizottsághoz fordulhat.

Illy körülmények közt alkalmat veszünk a' nép állapotról, mint melly egyedüli tárgya a' szörnyen levő dolognak, némieket megjegyezni. Azon tudat, hogy a' rr. pénzt ajánlottak a' szűkölködők számára, soknál azon következtetést támasztá: hogy a' nemességnek kötelessége a' tartás minden viszszafejtés vagy leszolgálás nélkül. E' hit a' helyesség 's vétkek szülője; nem volna e' jó a' helységek lelkészeit — vagy ha ezek nem vállalkoznának — jegyzőit hivatalosan utasítani: hogy a' téveszmébe merült népet világosítsák fel a' különbségről, mi a' kötelesség, és szivesség közt van; mert meghagyatván balhitében, midőn azt sehogy sem látja teljesíthetőnek, végre ollyan — vagy hasonló cselhez folyamodik, mi nem rég B -- kén egy ottani urasági csosz által kísértetett meg 's mi a' nép erkölcsi súlydésének nem csekély bizonyítéka. Az uraság vagy 80 hold homokot fával ültet be, a' eseteték megfoganszanak, és szépen növekeszenek; az uraság őrt állit ültetvénye mellé, kivel bizonyos évi bért íránt megegyezik. A' csosz még a' tél kezdetén — nem levén mit ennie, kiveszi évi bére felét 's csak hamar e' kivétel után a' másik felének kiadatását is sürgeti, különben megszökéssel fenyegetőzik. Az uraság inkább túri a' fél, mint egész esztendei veszteséget, a' köve-

telőt utnak eresztji; ez nagyobb bizonyosság okáért felszabadító-levelet kér. Megnyeri azt, de eltávózása éjjelen a' gondjára bizott erdőeskében vagy két hold területnyi növényfát kivagdal, 's midőn másnap ezért kérdőre vonaték, válaszul adá: miszerint azért cselekvé ezt, hogy a' várme-gye tartására kerüljön, nem tudván, vagy restelvén maga konyhát tartani.

Ez tény, mihez hasonserüeket egy kis utánlátás után sokat lehetne találni. Ez morális betegség, de nem gyógyíthatlan; főleg a' lelkészek által, 's istennek hála! ma már feljegyzőink is miveltebb egyedekből állván, ezek által a' népnek a' jogok és kötelességek iránti fogalma igen czélszerűen felvilágosíthatatnék, mi ha némileg e' kettős uton érettk el, az erkölcsiség alapja egy előre meg van vetve, mint-hogy az inneni letévedés gyakran a' jogok és kötelességek tökéletlen vagy ferde felfogása miatt történik. — Térjünk vissza tárgyunkhoz.

M. alispán ur beszéde folytán megérinté: mikép némely földesurak a' rájuk rótt összeg helyett inkább szűkölködő jobbágyaik eltartását vállalák el, mi in ultima analysi egyre megy, csak aztán teljesítették is; mi némelyek irányában nem tapasztaltott.

E' kérdésnél m. alispán ur megemlékezett a' nép azon nyomasztó terheiről is, mellyek reá a' katonatartás és szállásolás által háramlanak. Most u. m. midőn a' nép magát sem képes eltartani, sőt midőn eltartásáról mások kénytelenek gondoskodni, azt kívánni, hogy mit illy alamizsnálkodás utján kap, azt az egészséges katonának nyujtsa, valóban kényes dolog; de ha nines is némely helyeken még olly helyzetben a' nép, hogy alamizsnakérésre szoruljon: azért a' szokatlan terhektől megkímélni azt igen szükséges, nehogy ez által olly helyzetbe mintegy bekényszerítették. Előterjesztő m. alispán ur tehát igen czélszerűen tartaná, ha azon helységek, mellyek már most is képtelenek a' katonai élelmezés terhévelviselni, összezeitatnának 's a' nm. hitó tanácsához czélszerűbb intézkedés végett fölterjesztetnének, 's hogy egyszersmind a' kincstár, tekintetbe vevén az általános inséget, lenne némi engedékeny figyelemmel a' deperditákra, mik e' szűk esztendőben iszonyu összegre fognak rugni, mivel több megye néhány évi tartozását rohatandná le.

A' rr. ezen indítványt elfogadák, az élelmező választvány jelentését pedig helyeslő tudomásul vevék.

Végre a' nm. kancelláriának egy leirata olvastott, melly a' szörnyen forgó tárgyhoz tartozik. E' leiratban ő felsége helyesli ns Pestm. rendinek azon emberszerető tettet, minélfogva szűkölködő alattosaik felségelésükül önkéntes ajánlást határozta. Tudomásul 's egyszersmind ollyan megjegyzésre szolgált: minthogy vannak emberek, kik az alamizsnálkodásban is felsőbb jóváhagyásra 's helyeslésre támaszkodnak, ezek már most csakugyan az adakozáshoz láthatnak, minthogy ő felsége e' is egyenesen helyesli e' tettet. Véleményünk szerint e' megjegyzés nem egyéb szándékos ingerlésnél, mert a' tulsó táborbeli urak a' népinség-enyhítési kérdésben nem megrovást, hanem dicseretet érdemeltek, példásan menvén elől az adakozás, a' segítés ösvényén. Általában a' derék K a n i z s a y n a k mondatát m i n d e n k i n e k j o g á t , azaz magát jó lesz személni soha sem tévesztetni; így az ingerültség helyett majd tán egyetértéssel találkozhatunk.

A' kisgyűlési jegyzőkönyvek hitelesítése folytán felkerült ismét az administratorok kérdése, mi e' megyében már annyiszor 's néha elkeseredéssel vitatott meg. P. A. ungmegyei főispán helyettes mint illyen megkeresi ns Pestmegye e. alispánját, hogy váltóhamisítás gyanuja alatt levő 's Pesten tartózkodó bizonyos egyedet fogasson el. A' kisgyűlés e' tárgynál nem akarván az administratorok állása fejtegetésébe boesátkozni, csupán annyit mond ki végzekép, hogy mivel illy tárgyban a' főispánok sem levelezhetnek a' hatóságokkal, ezek hatalmán pedig a' helyettesek ninesenek fölülhelyezve: ennélfogvást a' kérdésben forgó megkeresést magánfeladásnak tekintve, azt központi szolgabíró urnak adják át. Az illető első alispán a' dolog kellőbb felvilágosítására előterjeszté a' nézeteket, mik a' kisgyűlést azon határozásra bírták. Emittett fsp. helyettes megkereső levelét nem a' megyéhez, hanem annak első tisztviselőjéhez utasítá, felhíván ezt egy elfogatás végbehajtására, holott szerinte illyes kiküldetéseket az csak választóitól vehet, mint kiknek közvetlen felelősséggel tartozik; továbbá az érintett megkeresést P. A. ur mint adminisztrator tevő, 's ekép olly jogot ambiált, mi a' főispánoknak sem adatott meg, mert ezek a' megye, vagy törvényszéke nevében már csak azért sem levelezhetnek, mivel választáson kívül esvén a' felelősség terhét vagy nem viselik, vagy azt könnyen lerázhatják magukról, holott a' megyei institutióknak egyik alapfeltétele az, hogy a' tisztviselők eljárásaikra nézve felelősek. A' közgyűlés helyeslé a' szónok ezen előadását 's így a' kisgyűlési határozatot meghagyatni akará, a' hoszszabb vitázást mellőzni kívánván már csak azért is, mivel e. alispán állítása szerint

még e' gyűlés folytán hasonló tárgygyal leend szerencsésük találkozni. Azonban a' conservatív fél a' határozat megváltatását sürgeté, több rendbeli törvényeket idézván, melyek a' főispán bíróságát elvitathatanná teszik; minthogy pedig az administratorok ezeknek helyetteseik: ergo ők is törvényes bírák, s mint ilyenek levelezhetnek 'stb. Az ellenlék ez ellen megjegyzé: mikép a' felhozott törvényekben (Mályás VI végz: 51, Ulászló V végz.: 9, 1578: 4, 1599: 36, 1609: 5, 1659: 16, 1723: 56 t. cikkek) administratorokról nincs szó, s hogy mennyire legyenek azok alkalmazhatók a' főispánokra is, e' megye előbbi határozatában már kifejté. De mellőzve ezeket s tekintve egyenesen a' kérdéses tárgyat: itt P. A. ungi adm. inistrator nem az ungmegyei törvényszék nevében írt, mert e'nek ítéletére a' levélben hivatkozás nincs, hanem egyenesen saját nevében, s administratori méltósága érzetében 'stb.

Elnök ő nsga kimondá a' végzést a' kögyűlési határozat meghagyatása mellett. Ő nsga sem tartá elégségesnek, hogy az administrator által gyanusnak állított egyed ennek pusztá felhívására azonnal fogassék el, minthogy a' hivatalos nyomozásról szóló iratok ide igenis megkivántatnak. S e' végzés kimondása után keletkezett a' nagy vita, mely délelőtti 11 órától délutáni 2 1/2 szakadatlanul tartott pedig egész elkeseredéssel sem mi fölött, mert végzés reánem mondatott ki. K. I. kanonok panaszt emelt, hogy a' hallgatóság őt závarja s hogy az ő felei ennek zsarnoksága alá temetvék. H. B. eszmélenczolat nyomán megemlíté itt ama budapesti-híradóféle cikket, melyben mondatik, hogy Pestmegyében a' rendek helyett borbélylegények és juratusok határoznak, szónok kívánja, hogy a' rr. ennek ellemmondjanak, mert az ő tudomása szerint e' megyében mindig a' törvényes többség határoz. És meglett az iszonyu zaj. Mondatott az oppositio részéről, hogy a' conservatívek különös bevett taktikánál fogva szándékosan viszik a' vitalkozást oly tőrre, mellyen csak az idő rabolatik 'stb. Nem akarjuk eldönteni: melyik fél volt a' kezdő s mellyik fél okozta hogy az oly sokáig folytatassék? de annyit megjegyzünk, hogy a' hallgatóság, valamint némely szónokok enthusiasmusá oly hang- s modorban tört ki, mi tanácskozási terembe épen nem illó s mi Pestm. törvényhatóságának méltósága ellen van. Általában igen rosszul üt az ki, midőn a' szónok háta mögött néhány neki közöriült torok sipítja a' helyest, vagy zugja a' ki e' lé-; ez ugy is sok bajt okoz, hátha majd valakinek per associatió nem idearum eszébe jutna azon helyekre nemes urakat állítani — nem lehetetlen —

Pestmegye t. l. rende! rendezték teremüket, szabályozták hallgatóságukat. Ezen intézkedés nem ellenkezik a' megyei institúciókkal, nem az ő s typuszu népgyűlési szabadsággal. Ez szélszerű eszközje lenne a' rendnek, mely a' szabadság fáján jótékony gyümölcsöket teremne. Ennyi az első napon.

ESZTERGAMBÓL. *) Mult február 27ik napján tartott rendkívüli kögyűlésünket a' közügyeket örködő szemekkel kísérő lelkes első alispánunk A. M. hívá egybe, mellynek magas czélya volt az éhséggel küzdő emberiségen segíteni. Ezen kögyűlést megelőzte folyó évi február 3diki tisztí tanácskozás és annak azon gondoskodó végzése, mely a' megyébe keblezett szükölködő családokat összeírva ezen kögyűlésnek előterjeszté, mindannyi üdvös eredményei erélyesen hivataloskodó első alispánunknak, ki is hű esettel terjesztvén elő a' már megyénkben is elharapozott éhség körülményei közötti helyzetet, a' kk. és rket az ezek fölötti higgadt tanácskozára felhíván azok figyelmét három pontra kívánta kiterjeszteni: 1ször is, mikép lehetne az inséggel leginkább küzdő szegényeken segíteni, és az előfordulható éhen halás egyes eseteit elhárítani? 2szor a' némely helyeken vettetlen szántóföldeket maggal ellátni? 3szor az ezen körülmények közti czélszerű politialis intézkedésről gondoskodni? Továbbá előadván: mikint jóllehet csak 600 csatád létezik, mely élelemhiányból inségek vagyón kitevé s kiknek nagyobb részét primás ő hgsége főpapi hivatása buzgalmában bőkezűleg táplál ételmi szerekkel s pénzbeli segélylyel gyámolít, ugy szinte ezen nagyszerű példát az esztergami főkáptalan nagyprépostja a' 80 éves kort tulhaladott világtalan érdemdu férfiú Miskolczy Márton a' szegénység áldását ártva hón követik; még is előre nem látható esetekbeni használatra s rögtön keletkezheto szüksegek fődözésére 2000 pengő ftnyi szabad ajánlást a' nemesség által fizetendőt kivettetni indítványzott. Ez indítvány folytán szót emelt K. Zs. szbiró, ki azon ajánlást addig, míg beszédethetik, a' házi pénztárból előlegeztetni ohajtá s azt liszben és sóban a' szegények közt felosztatni azon okból kívánta, miután tapasztalásból merített olytán eseteket hozott fel, mellyekből a' helységekben létező izraelitáknak, az ezen természetvényekért kétszeresen sőt háromszorosan adott gabonávali cseréléskor

*) Véletlenül elkésett. Szerk.

— Általok a' szegénység még inkább nyomatik. — A' vettetlen földekre nézve pedig kívánna az uradalmakat felszólíttatni: mikint jobbágyaiknak magot előlegezve, azokat a' fenyegető inségtől jövőre mentenék meg.

B. R. J. kanonok pártolván az előadottakat 2000 pengő ftnyi ajánlásnál nagyobbhoz járulni idegenkedett. — B. J. tbiró a' közben — közben felszólaló uradalmi ügyészeknek ezen ajánláshoz járulásukért az emberiség nevében köszönetet szavazván azon nehézséget gördíté elő, mikint nagyon helyesek azok oly uradalmaktól, mint ő hge a' primás és a' káptalan; ellenben olyanoknál, hol az ügyészek és képviselők sokszor még főnökeik hollétét sem tudják és így kenyértörésnél utasítás hiányával mentegetik magokat, ott ezen nemes czél létesíthetőségét lehetlennek látja — miért is ő a' földesurak garantíája mellett a' helységek által kölesönt tétetni kíván és azon vetnivaló magot vásároltatni tartaná czélszerűnek — mindazáltal ő bármily ajánláshoz szivesen járul. J. S. főkáptalan-uradalmi főügyész uradalmá nevében kijelentvén, mikint az a' jobbágyoknak vetőmagot előlegezni fog, de egyébkint ő sem akar 2000 pengő ftnyi ajánlásnál nagyobbhoz járulni. P. K. főjegyző a' szükölködők számához aránylag ezen ajánlást igen csekélynek jelentvén azt kétszeresen még pedig azonnal gyűlés folytá alatt beszédetni indítványozá. Hasonlag nyilatkozott H. A. th. is. És csak hamar felugrott székéből Sz. kanonok, ki a' közönség előtt ismételten tanácskozásu conferentián tett szavaihoz ragaszkodva véleménye csak alig volt meg tudható, kivévn Cz. A. gróf azon közmondását, hogy könnyű az üres zsebek más rovására ajánlani, (jó lett volna megjegyeznie a' f. t. urnak, hogy a' kire talán czélezott, az tényekkel ellenkezőt bizonyított s csak kívánható: hogy ismételten becses személyét annak bőkezű példájakép ismértesse meg.)

Mindezekre elnök A. M. oly helyesen válaszolt, hogy tökéletes viszhangja levén a' keblek véleményeinek, ezen eltérő felszólalást mindenki ignorálta. Ki engesztelé továbbá ezeket azzal is, hogy ő noha nagyobb család atyja, még is egy évfizetése 1/4 részét azonnal egész készséggel megajánlja; ezt követé a' tiszta lelkűleg gondolkozó únyi plebános, ki plebániája csekély jövedelméből ápolva aggastyán atyját s testvéreit felszólítá paptársait, hogy a' jelen szüksegekben vele kezét fogva, bármi nemü stóláktól és papiszi olgála t o k t o l j á r ó díjt engednék el. —

Ez indítvány nemes csak viszhangra nem talált, sőt egy a' esperes azt nyilvánítja: hogy illyes felszólításra sem ő, sem — ugy hiszi — társai nem szorultak, mit az is bizonyít: hogy nincs arra példa: mikint valaha illyes díjakért végrehajtás történt volna (mennyire helyesek megölnök ezen állításai, azt az olvasó közönség bírálja meg.) Ezek után a' 2000 pengő ftnyi összeg megajánlta a' rr. még következőket határozának: 1ör A. M. első alispán ur elnöklése alatt egy folytonos választvány nevezetvén ki annak meghagyatott: miként a' vettetlen földek bevetéséről gondoskodjék, s az illető uradalmakat az e' részben igért segélynyújtásra szólítsa fel. 2szor az igért 2000et vesse ki, szedje be s kiosztatásáról rendes számadás mellett rendelkezjék. A' kölesönpénzt felvenni szándékozó községeknek, s egyeseknek segédkezetek nyujtva segítőleg járjon el s kérelmeket közbenjárólag elősegíteni törekedjék. 3szor köteleességében álland az e' részben felhatalmazott hatóságokkal minden módot megkísérteni, mellyek által a' molnárók és lisztárulónak a' jelenleg nyomorban sínyló segénységben lelkiismeretlenül gyakorlott ropant zsarolásai s visszaszabás fel vagy leszállításában a' körülményekhez képest teljes hatalommal intézkedjék, végre ő felsége felírásilag kéressék meg, hogy a' megyei katonaság számára kiszolgáltandó természetvényeket piaczi áron beszámíttatni kegyeskedjék. —

Ugyanezen kögyűlésből ő es. kir. fensége az ország felejtethetlen emlékü nádora özvegyéhez Mária Dorothea fő hgasszonyhoz magasztos érdemü férje elhunytán részvevő sajnát kijelentő felírás rendeltetett.

Ezen kögyűlési végzés folytán f. e. mart. 5dikén a' választvány összeülvén s a' megajánlott 2000 pft. kivétési jegyzéket V. M. számvevő ur beadván, miután az iránt semmi észrevétel nem fordult elő, a' rögtön segedelmet igénylő inség tekintetéből járásheli szolgabíró urnak az azonnali beszédés meghagyatott, továbbá a' megajánlott összeg felosztatása iránt határozatott: hogy annak 1/4 része a' megyei lelkészek közt, kik helységükben az inséggel küzdők ellátásával megbizatnak, osztassék fel oly arányban, a' mint t. i. azt az illető helybeli inség megkivánandja,

nehogy a' segedelemben, annak készpénzbeli kiosztatásával olyanok is részesüljenek, kiket nem a' végső inség, hanem a' készpénz csábit e' segedelemkérésre, az illető lelkészek azért ezen összegben ételmi szereket vásárlandanak s ebben csak olyanokat részesítendnek, kik minden más segedelmet nélkülözve, csupán e' segedelemben találják végső menedéküket. — A' megajánlott összeg 3/4 része pedig további rendelkezésig a' megyei házi pénztárban letétetni rendeltetett. Továbbá felvettvén a' megyebeli molnárók és lisztárulók folyamodása, mellyben a' febr. 27ki lisztárszabást fölemeltetni kérték, — mire nézve miután tapasztatott: hogy az akkori liszt-árszabás elvétésből szerfölött esőkentetett s a' lisztárulók boltjaikat bezárták, sőt azok a' lisztet és gabonát a' városból éjjelenként elhordatni kezdek, a' lisztnek lehető legjutányosb ára meghatározatott: mindazáltal az illető tisztviselő urnak meghagyatott, mikint az árszabás megtartása s rendes mérték kiszolgáltatása iránt szigoruan járjanak el s ha netalán azon áron sem akarnának rendesen mérni, egy azonnal összeülvendő választvány gabonát vásárland a' hátralevő összegből s azt megörletendi és árultatandja, melly esetre azonban az árulni makacsokdók jövedőre árulhatási joguktól megfosztatnak. Végtere minden héten rendesen tartandó választványi ülés határozatván, melly különösen a' vettetlen földek bevetetését éber figyelemmel kísérendi, — az ülés eloszlott.

Z. A.

MOSONYMEGYE. (M. Óvár, mart. 8.) Lelkes főispánunk a' kögyűlésre megjelent kk. és rr. által szokott örömmel üdvözöltvete elnöki székét elfoglalván Sótér Ferencz első alispánunk mult hónapban történt halála megemlékezésével kezdé meg a' tanácskozás fonalát, nyilvánítván, hogy miután a' tisztujtás törvényszerű időszakának nagyobb része már úgy is lejárt, a' tisztikar pedig nagyobb részben helyettesítettekkel áll, azon alkalommal, midőn a' kk. és rr. első alispán-választásra összehivatandók lennének, általános tisztujtás-tartást vél czélszerűnek. Az elhunyt első alispán érdemeinek kellő elismeréseül a' rr. kora halála miatti sajnálkozásukat egész könyvbe igtatni határozván szivesen tették magokévé ő mélt. tisztujtási szándokát, minek következtében szolgabíró urnak a' szavazatok összeírása s ezen összeírásoknak 15 nap alatt másod alispán ur elibe terjesztésére bizattak meg; a' tisztujtási szabályok kidolgozására nevezett választvány másnap beadott tervezete beltartalmilag egész kiterjedésében elfogadtatott. — Ő fens. özvegy nádornékn hozzánk érkezett válasza, mellyben e' megyének fájaldalmában kész osztozásért érzékeny köszönetét nyilvánítja, mindnyájunk lelkében föleleveníté gyászos emlékét azon csapásnak, melly a' halhatatlan érdemü nádor halálában nemzetünket érte. A' három hónapos gyász felvétetett s a' tisztviselőknék hivatalos eljárásuknál annak küljelekbeni megtartása hagyatott meg. Megyénk István főhg ő fenségeknék kir. helytartóvá neveztetését, s nádorrá választatását azon erős meggyőződésből iparkodott alázatos felírás utján kikérni, miszerint ez által a' haza jövő boldogságának egyik kulcsát vélé megszerezhetni; azért a' kegyes intézvényt, melly forró ohajtása egyik felének teljesülésbe mentét hirdeti, örömmel fogadván, ő fenségehez üdvözölő felírás rendelt s a' helytartói székkfogalás ünnepében küldöttség által részt veendeni elhatározá. —

Pest, Vas, Temes, Szepes, Zaránd vmegyék; Buda, Besztercebánya, Bártfa, Bakabánya városok tanácsai a' dicsőült nádor elhunytá s István főhg ő fens. kineveztetési érdemébeni határozataik, megyénkivel azonosak tudománnyal vétettek. — Nyitra vármegye köszönetet mond meggyéknék az ausztriai vámkezelők országunk határain belüli bécsbrukki vaspálya-udvarbóli kiültatásukért; Ung pedig, mielőtt ez érdemben határozatot mondana, a' megyei intézkedéseknek alapul szolgáló iratokat kéri magának megküldetni. Mi az elsőt illeti, rreink az ausztriai vámoak a' brukki magyar vaspályaudvarbani kezelletését védelő kegy. kir. leiratot s helytartósági intézvényt az 1729: 2d. t. c. zken alapultnak s több helyen tett gyakorlati alkalmazás elvéből kifolyónak ismervén, de különösen az ország határai s törvényhatóságai épségben tartását a' fejedelmi szó által eléggé biztosítottnak tartván előbbi határozatuktól ellóttak, miről Nyitra megyét értesíteni, Ungnak pedig az iratokat megküldeni elhatározták. — Borsodmegye a' külföldiek csoportos beköltözése s a' honosítandók kötelezettségei iránt hozott s országgyűlési követeinek utasításul a' dandó velünk közölt határozatát, valamint Sárosmegye dicsőült nádorunk felszázados érdemeinek örökítéseül egy országos kórház felállítatását s erre ötszáz ezer pengő forintnak orsz. gyűléseni megajánlatását indítványzó levele, az országgyűlési utasítás kidolgozására megbizandó választvány figyelmébe ajánlandónak határozatott. — Noha a' rr. a' testvérhaza visszacsatoltatása eszmjének legbuzgóbb pártolóji, mint azt nem egyszer nyilváníták; a' részek visszacsatoltatását azonban törvény ellenére halasztható-

nak nem tarthatván, Közép-Szolnok és Háromszék közönségének, megyénket, mindaddig, míg az általános vissza-kapcsolatás iránt törvényes intézkedés fog tétetni, a' részek visszacsatoltatása szorgalmazásátoi elállásra felszólitó leveleiket az országgyűlési utasítást kidolgozandó választványnak kiadatni rendelték.

Nincs úgy az egész emberiség 's egyes álladalmak jóllétére inkább ható, mint a' népevelés, az e' körüli fázadozások mindig megtermik ép gyümölcseiket, 's az áldozatok nagysága, mellyekkel valaki ez ügghöz járul, kijeleli a' valódi emberbarátot, ki a' társas élet magas rendeltetését józannul fogván fel, siet ápoló gondjaiba venni a' serdülő nemzedéket, hogy embereket adjon a' világnak. Ó méltóságának ebeli érdemeit hálás elismeréssel kíséri a' megyei közvélemény, s áldással tetézend az ivadék. A' népevelés ügye előmozdításának egyes eszközeire gondos ügyességgel terjeszkedő választvány ó méltósága elnöksége alatt bőjtelő 5kényi működése eredményeül e' közgyűlésben adá be véleményes jelentését, melly helybenhagyatván, főispán ó mga által a' választványi tagok száma több tiszt. lelkész urral szaporítottott.

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS.

(Az urbéri állományok szabályzása feletti tanácskozások folytatása.)

XXXVIII. országos ülés febr. 26kán.

Elnök: A' jegyzőkönyv hitelesítése bevégeztetvén, felszólítja a' kk. és rr. ket a' napi kérdéshez szólásra; nem teheti azonban, hogy ne figyelmeztesse arra, hogy miután a' szőnyegen levő tárgy a' közelebbi ülésekben bőven meghányatott, sőt szorosan ide nem tartozó viták és czáfolatok is keletkeztek, méltóztassanak a' mai ülésben szorosan a' tárgyhöz ragaszkodni. Egy udv. titokn. k. h.: A' szőnyegen levő tárgyra nézve röviden pártolja b. J. L. indítványát. Egy kir. hiv. Pártolja a' dobokai főisp. szerkezetét Zarándm. főispán nézete hozzáadásával, t. i. hogy a' telki illetőség ott, hol van miből, pótolassék, hol nincs, ott a' szolgálat applicáltassék a' meglevő urbériséghez; a' fölöslegre nézve megjegyzi, hogy midőn arról van szó, mit adunk, miből adunk, akkor a' mit nem adunk, nem kell előszámlálni; ez okból, nem tudja, mi az a' felesleg? Az egész urbér merőben azon alapszik, a' mit mi adunk, a' mit nem adunk, azt nem kívánja előhordani. Azzal zárja be szóló beszédét, hogy bár egészen igazságos uton módon urbérbajosan készíthetünk, de mivel urbérnek csakugyan lenni kell, igazságos és méltányos csak akkor lesz az intézkedés, midőn a' közterhek hordozásához azon osztály is járuland, mellyhez mi tartozunk. Ez iránt fentartja jogát annak idejében szólani. Egy gr. k. h. Pártolja a' dobokai javaslatot.

Elnök: Lemondván szavukról, kik még szólamni kívántak, megkísértendi a' több napig folyt tanácskozás eredményét, mennyire felfoghatta, enunciálni, szorosan a' kitűzött napikérdéshez alkalmazkodva. Ki volt tüzve az urbéri telkek szabályoztatása. Erről szól a' r. b. 2ik törvényjavaslata a' 10ik § on kezdve. A' 10ik § tartalma következő: „...a' hány külsőségekkel, bármí csekélyek legyenek is ezek, ellátott házhely jelenleg létezik, ugyanannyiban állíttassék meg a' külsőségekkel ellátandó telkek száma. A' jelenleg semmi külsőségekkel el nem látott házhelyek a' házas szellepek rovatába jönek.“ E' § ellen egy vélemény fejtett ki, melly szerint csak azon urbéri telkeket szükség külsőségekkel kiállítandóknak tekinteni, mellyek 1819. őszzeirtattak, vagy az őszzeirtakból szaporodtak. A' 11. §, melly a' szabályozás módjáról szól, a' tanácskozás folytán igen keveset volt érintve, miután ennek sorsát úgy is eldöntötte az urbériség kérdésében kelt határozat. De a' 12ik § ra különböző vélemények merültek fel. A' 12ik § ezt rendel: „Ha minden a' 10ik § szerint külsőségekkel ellátandó telkek egész külső illetőségeket ellátása után még urbériség maradna fen, abból urbéri állományoknak kell alakíttatni, melly állományok a' meglevő zsellérházakhoz csatolandók; ha pedig illy zsellérházak épen nem, vagy nem elegendő számmal léteznének, ez esetben gondja legyen a' bizottságnak, ha lehetséges, új urbéri telkeket alakíttatni; vagy a' fennmaradott urbéri külsőséget a' már megállított urbéri állományokhoz az azokat elfogadó urbéresnek megegyezésével aként csatolni, hogy az urbéri tartozások az urbéri állományok nyert növekedése irányában szabassanak meg; az ezen § rendelkezése alá tartozó urbériségi fölösleghez az 1820 előtti írtásokból fennmaradó fölösleg, az 1. törvényezikk 4ik § a szerint nem értetik.“ Eddig a' 12 §. Ez ellen három vélemény fejtett ki. Az egyik hozzá kívánta tétetni, hogy új telkek olly földekből alakíttassanak, mellyek sem allodiumok, sem közhelyek, sem irtványok. Egy más vélemény azt tartja, hogy a' fölöslegből alakíttassanak új telkek, hanem az illy felesleg hagyassék azon urbéresnek, kinek kezén van aránylagos szolgálat mellett. A' harmadik vélemény Dobokam. b. főispánjé, ki az eddigi határozatok elveiből hiven, azt kívánja, miszerint 'stb. (ó mlga felolvassa a' dobokai javaslatot, mint egyik számunkban közölve volt.) Ezen javaslatához Za-

rándm. főispánja azt kívánja adatni, hogy a' hol az urbéres kezén nem lenne annyi föld, miből az állományi illetőség hiányát pótolni lehetne, a' szolgálat szabassék az urbéres jelenlegi birtokához. Ezek voltak a' fő nézetek. Viszszatérve már a' 10dik § ra, úgy véli szóló elnök, az lenne első kérdés: a' r. biz. szerkezet álljon é, mellyszerint jelenleg bármí csekély külsőséggel bíró minden telkek külsőséggel kiállítandó; — vagy a' dobokai javaslat, melly csak az 1819ben őszzeirt 's azokból származott telkek után szab külsőséget? Egy gr. kh.: Indítványa e' szerint a' feltett kérdésen kívül esik. Elnök: Azt gondolja, a' gr. T. D. indítványának értelme egy a' r. b. szerkezetével. Egyébiránt az első kérdést nagyobb általánosságban is felteheti eképen: a' r. bizottság szerkezte álljon é, vagy módosíttassék? A' 11dik § t, mellynek sorsát, mint fenebb is említé, az urbériség iránti hankároztatást eldöntötte, mellőzendőnek látja. A' 12 § ra indítványozott azon módosítást, miszerint a' fölöslegből ne alakíttassanak új telkek, hanem maradjon azon urbéresnél, ki jelenleg bírja, hasonlólag el van veve az urbériség iránt hozott végzésnél fogva. Legfőbb azon kérdés marad tehát fen: a' dobokai javaslat gr. T. D. módosításával, vagy csak tisztán magában álljon é? E' kérdéskülönbség hosszabb szövegtétést idézett elé, míg végre a' rr. enunciól elnök ó nm. következő nyilatkozatán megnyugodtak: Valóban úgy értem a' határozatot, miszerint a' kk. és rr. többsége új telkeket alakíttatni nem kíván 's a' fölösleget úgy tekinteni mint allodiumot. (E' nyilatkozaton a' kk. és rr. megnyugodtak.) A' törvényjavaslat 13ik § ról már van határozat, miszerint a' föld mindenütt 1600 □ öllel számítandó. A' 14ik § t a' kk. is elfogadják, ezen szavak kihagyásával: „a' 13ik § ban megállított arány tartassék meg.“ A' 15ik §. marad. Egy ktb. A' szőlőkről csak Középsz. követe szólott. Elnök: mikor valamely pontra nem nyilatkoznak, azt elfogadottnak kell tekinteni. A' 16-17- és 18ik § § ról nem hallott vitatkozást; méltóztassanak ezek iránt is nyilatkozni.

A' 16dik §. némi szövegtétés után azon módosítással lón elfogadva, miszerint e' kitétel helyébe: „urbéri bíróság“ következő tételt: „az urbéri ügyek felügyelésére annak idejében meghatározandó hatóság.“ A' 17dik § marad. A' 18nak melly arról szól, hogy a' hol közhely, vagy közlegelőltézeték, a' népiskolák számára egy egész urbéri állomány szakasztassék ki, Hunyadm. azon hozzáadásával elfogadását indítványozta, hogy ne csak a' népiskolák, hanem ollyan lelkészek számára is szakasztassék egy egy állomány, kik jelenleg semmi canonica portiót nem bírnak. A' többség azonban e' § t 's vele a' hunyadmegyei indítványt is a' tagosítás kérdésére vélte tartozónak.

Belevén ekép fejezve a' 2dik törvényjavaslat, elnök ó nmlga előadja, miszerint az országgyűlési irományok kiadására vállalkozott nyomtató, azon kérdést terjesztette ó nmlga elibe: kívánják é a' kk. és rr. hogy az irománykönyvbe a' rendsz. bizotts. munkálatok is bemenjenek? (Többség: nem kívánja.) Végül az udv. kancellár választást tárgyzó felirási javaslat olvastott fel. Mellyek után elnök ó nmlga kitűzvé a' III. törvényjavaslatot, az ülés elszlott.

TÁRSULATI ÉLET.

A' MAGYAR KERESKEDELMI TÁRSASÁG KÖZGYÜLÉSE. Midőn az igazgató a' társaság megkárosításával megszökött, mind a' részvényesek, mind a' nem részvényesek megdöbbenek 's mit kelljen tenni? azon tanakodtak. Találkoztak nem sokára ollyanok, kik a' társaság szétoszlását javasolták, okoskodásuk fő sarka ez volt: akartunk kereskedelmi társulatot alakíttatni, de látván hogy a' kezdet is rosszul ütött ki, természetes hogy ezen tervvel hagyjunk fel. Első pillanatra ez elég meggyőző okoskodásnak látszék, de bővebben megfontolva, ez balfogásként tűnt fel többek előtt. Az a' kérdés: vajjon el nem érhető ezélt tüzött é ki magának a' társulat, vagy ahoz nem jól választotta é az eszközöket? ki az elsőt állítja, azzal bajos szóba állani, mert ki komolyan azt bátor mondani, hogy 400 ezer pft. tőkével hazánkban haszonnal nem üzérkedhetni, itt, hol annyira még a' kereskedelmi parlag tér, hol nem az a' baj, hogy már ugy is elég a' kereskedő, hanem hogy csak ennyi, hol tehát az ut olly tágas, hogy azon egymás károsítása nélkül még sokan járhatnak, azzal szólni bajos, hanem az tanácsolható, hogy mielőtt az magyar kereskedelmi tárgyakról szól, tanulja meg azok állását. A' bekövetkezett kár oka tehát az eszközök rossz választása volt, t. i. azon elhírtelenkedett végzés, melly szerint a' volt igazgató teljes hatalommal lón felruházva 's talán néhány más szabályi rendeletek helytelensége, miből önként foly, hogy ezen okok megszüntetése által olly rossz eredmény eltávolítható leend; azért azonban ne mystificáljuk magunkat, mert habár a' keresk. természete szerint hal conjuncturák közt értelmes és becsületes kezeléssel melletti is egyes évek nyereség nélküliek, sőt veszteséggel járók lehetnek, mindazáltal több évet együttvéve még is nyereségre nagy valószínűséggel számíthatni. Ezen felül lehetnek, sőt vannak sokan azon hiedelemben,

hogy ha egy társaságról napvilágra jő, hogy az tetemes veszteséget szenvedett, még pedig kezelési járatlanság és rosszaság által, annak nincs jövendője 's legjobban cselekszik, ha szétoszlik. Az illy hiedelműek előtt a' külországi kereskedő társulatok története ismételten, fogok tehát példakkal szolgálni. Ki előtt ismételten az angol-keletindiai kereskedő társaság, mellynek története érdekességi tekintetben sok országét meghaladja, vajjon ennek ügyeit mindig becsületesen kezelték é? oh nem! története olvasható Mac Culloch Diction of Commerce London 1837. Ersch és Gruben jeles Encyclopaediájában*), pedig róla ez mondatik: ezen látszólagos kimeríthetlen gazdagság daczára ezen időtől — 1768tól — ügyei nagy haladással zavarba jöttek. India kormányában több évtől fogva nagyszámu visszaélések vertek gyökeret, esempészet, megvesztegetés és a' kapott parancsok elhanyagolása folyvást növekedtek. — Fox egy jeles beszédében pedig azon társulat keblébe honosult erkölestelenséget borzadással eleven színekkel festette. De pénzügyei is 1784d. évben olly rossz állapotba jutottak, hogy az országtól kért gyámolítást, mi tőle meg sem tagadtatott, de azon kikötéssel, hogy ügyei kormányában ezen időtől kezdve az ország tetemes részt veszen, sőt szigorú felügyelést gyakorol; ha az említett évben a' practicus angolok helyett, néhány magyar publicista szellemű tette volna a' többséget, akkor azt mondtották volna: ti nem vagytok érdemesek pártoláshunkra, segítsétek magatokon mint tudtok, vagy inkább oszlatok el! mi lett volna ennek következtése? de az angolok gyámolították azon egyetlet 's ezzel önhatalmok talpkövért erősíték, mert a' rosszul állott ügyek jobb kezelés által most legkiterjedtebb virágzásnak örvendenek.

Volt Angliában egy délszak-tengeri angol társulat, ennek ügyviteléről is olvasható: roppant tőkéje: 10 millió font sterling számtalan egyed közt volt felosztva 's olly anyagul, esztelenül és becsületesen igazgatva, hogy soha sem volt tiszta nyeresége, a' kezdetbeli cursus-speculatio vagy inkább esalásait, mellyek vizsgálatokat 's több igazgatónak kemény büntetésit vonták maguk után, kereskedelmi vállalatok váltották fel, de azért az ügyek vitele sem jobb, sem becsületesb kezekre nem jutott, végre sok javítás után helyreállítatván a' tőke, azt a' társaság készpénz gyanánt a' kormányknak kölcsönözötte, melly tőle a' kamatokat maiglan is rendszeren fizeti. A' Niederland-ostindische társulatról mondatik: a' kezelésheli nehézkességgel sok okból gátolhatlan becsületesége párosult a' tisztviselőség több ség é n e k és pedig a' fő kormányzótól le az irnokig; ezenfelül több bankról igen érdekes kezelési módok lemmenek felhozhatók, de leginkább számtalan egyesnek galád tettei 's elsözkései, 's valóban elmondhatni, hogy ezekhez mérve Sz. P. csak kontárkodo kezdő volt. Ezen példák arra szolgálhatnak, hogy az illyesek illő kárhóztatása mellett nem ujság a' kereskedelmi világban, hogy valamely társulat ügyei egy időig veszteséggel jártak 's hogy kezelésében rosszlelkűség gondatlansággal párosult, mind a' mellet később a' várt siker bekövetkezett, sőt a' legvérmesb reményeket is, — a' keletindiai társaságot értem, mellynek mostani állását annak alkotói álmodni sem merték — felülmúlták. Ez okokat tekintve, nem helytelenül cselekedett a' magyar kereskedelmi társaság, hogy az első csapás után magát meg nem ölte, mert ez esetben azt mondhatta volna a' kereskedő világ: bizony ezen társaság tagjai vagy nyulszivűek, vagy pedig a' kereskedelmi társulatok történeteiben járatlanok!

A' múlt évi sz. András havában tartott közgyűlésben kimondván a' társulat, hogy szétoszlatni nem fog, meghagyta a' választványnak, hogy új vállalatokba nem bocsátkozva, a' társaság ügyét hozza tisztába 's tegeyen erről jelentést, valamint az igazgató állomásra esőd lón hirdette: az első pontra nézve Jankó pénztárnok, Kossuth, Dumcsa és Weiszurak fáradszatlan munkálkodásuk után napfényre jött, hogy a' társaság eddig nem tudott bal viszonyokba nincs bonyolulva, sőt vagyoni állapotja jobbra fordult, mert a' társaság tulajdonát képező természetvények a' reménylhető legkisebb becsben vétetvén 's ide számítván a' készpénzt, a' társaság mostani pénzereje: 212.572 ft 1 kr. pengó p. ha pedig minden részleg befizettetik, a' társaság tőkéje 400 ezer pft. leend. Dicséretesen járt el a' választvány a' társaság megcsontított hitele helyreállításában, a' sok közül egyet hozok fel. A' volt igazgató Drezer nevű angol házzal áruszerzést kötött, elvállalt köteletségének nemcsak eleget nem tett, hanem szokása szerint durva levezetésre vetemült, ezt megúván a' másik fél nyilatkozatát, hogy az előlegezett pénz sem követeli, hanem veend magának más elégtételt, minélfogva a' londoni, liverpooli és más börzék csarnokaiban kifüggesztett egy irást, mellyben az igazgatót kellőképp beügyeztett, mindenki a' magyar kereskedelmi társaságtól való ovakodásra intett. —

*) Allgemeine Encyclopaedie der Wissenschaften und Künste. 2 Abth. 17 Band. — Handelsgesellschaften cím alatt.

67

Ez iránt a választvány Drezlerrel levelezésbe bocsátkozván adott pénzének 's talán szenvedett kára megtérítésével, vagy rozshban teendő új viszonytal, melybe amazok beszámítandók lesznek, megkínálta, mire Drezler nemcsak elfogadta az utóbbi ajánlatot, hanem meg is ígérte, hogy a körülmények változása miatt nemcsak előbbi tettét szinte nyilvánosan visszavonandja, hanem e fölött az újont alakuló társaság hitele emelésére mindent elkövetend. A mostani kedvezőbb állapot előidézése tárgyában legtöbb köszönetet érdemelnek Weisz és Dumcsa urak, kik önműgyeik elhanyagolása mellett, idejüket ez ügynek áldozták.

Az igazgató-választásra nézve a választvány jelenté, hogy az igazgatóságra négyen jelentkeztek írásban, kiknek folyamodásai és a társaság kormányzását illető vélt javaslatai felolvastattak, e fölött jelentetett, hogy van Pesten egy általjában mind becsületesség, mind kereskedelmi műveltség tekintetében jeles egyed, ki ha az igazgatói állomást elvállalná, akkor a társaság jövője biztosítva 's a társaságra kimondhatlan nyereség lenne, de ezen egyed mostani biztosított állásánál fogva nem kívánt a folyamodók sorában megjelenni, hanem a választványnak kijelenté, hogy ha ő felszólítva leend, kész az igazgatóságot elvállalni. Ezen egyed neve: Weinzierl Vincze. Mint-hogy pedig az igazgatói jellemétől legtöbb függ, előadatott, hogy ő kir. harminczados fia levén, testvére egy szolgálatban levő alezredesnek, közel rokona egy tábornoknak 's több tiszt esaládnak 's így emberileg igen feltehető, hogy már ezen viszonyoknál fogva sem fogja nevé becsületét kockáztatni. Kereskedő pályáját a hajdan híres Deák háznál kezdette, innét Bécsben Gloger, Stamelz nagy kereskedőknél volt, most pedig b. Sina magyar ügyemek nemcsak vivője, hanem azokban teljes meghatalmazottja. Ezen ajánló tulajdonságok arra birták a közgyűlést, hogy tükös szavazattal a jelen volt összes 190 szavazó által az igazgatóságra megkérte. Továbbá tanácskozás alá vételezt az igazgatóság és választvány hatásköre 's tapasztaltatván, hogy a választványi ülésben nem jelenhetnek meg mindig oly egyedek, kiknek önkereskedési ügyeik vannak, ennél fogva szükséges oly egyedeket szerezni, kik a társaság szolgálatára minden pillanatban kötelezhetőek, ezt vagy úgy érhetni el, ha két tanácsadó tag is vagy két igazgató és egy ellenőr választatik. Ez utóbbi terv lón oly formán elfogadva, hogy a két igazgató megegyezése kívántatik valamely vállalatba bocsátkozásra, ezenfelül ellenőr leend a pénztárra, ki ha látná a vállalat veszélyességét, aláírását megtagadhatja, hanem köteles erről a választványnak tüstint jelentést tenni, mely eldöntő határozást hozand. Ezen terv egyéb jelességét mellet pénzübeli tekintetben is kedvező, mert általa az eddigi 1500 pftal díjazott levelező szükségtelemé válván, e mellett más megtakarítást is eszközölven, az eddigi évi kiadásokat mintegy 500 forinttal csökkenti.

Weinzierl Vincze ur jelességét az is tanúsítja, hogy a folyamodók előleg kérdezte, mindenike kijelentette, hogy W. V. mellett szívesen lesz másod igazgató, ennek pedig 108 szóval megválasztva lón Toma ur, most Wodjaner és fiának könyvvivője. Új választványi tagokul választattak: Ilkey, Szalacsi és Manó urak. — Felolvastattott több javítási szabály, valamint előleg kiválasztattott három kereskedő kik a mérleget a jövő közgyűlés előtt meg fogják vizsgálni, ugy hogy az ez után már megvizsgálva fog előterjeszteni. — Ez a m. kereskedelmi társaság mostani finansialis és normalis állapotja, mi lesz jövője? emberi ész nem határozhatja meg, részemről e tárgyban legelőször volt nézetemhez most is ragaszkodom, hogy t. i. kellő tárgyisméret, kellő szorgalom és szepítőlen becsületesség mellett, bele tudván lehető nébány rosz coniuncturátis, e társaságnak szép jövője leend 's hiszem, hogy a közgyűlés minden tagja az eszközök választásában oly adatokon épített, melyeknek alapsabak mostani körülményekben nem találhatók. R o s t y Z s i g m o n d.

A JÓZSEF-EMLEK-EGYESÜLET ÜGYÉBEN. — A József-emlék-egyesület választottsága f. évi február 25én a választó polgárság teremében ülést tartván, ez alkalommal következő tárgyak kerültek tanácskozás szönyegére: 1) Olvastattott b. Roth s child M. J. úrnak t. cz. kaprióriai Vodjaner urhoz intézett 's hírlapok utján közölt becses levele, melyben az egyesület céljának elősegítésére 1000 pftot ajánlott; továbbá b. Sina György urnak a választványhoz intézett 's hírlapokban már szinte közölt nagybecsű válasza, melyben ugyanazon célra 2000 pftot kötelezett. Ezek folytán egyesületi elnök ur szóval jelenté: miként a cs. kir. kiváltságú első gőzhajózási-társaság a vele közölt iven 1000 pftot irt alá; 's ezt épen úgy, mikint t. cz. b. Rothschild M. J. úr néhány helybeli aláíró urral minden felszólítás nélkül be is fizetvén, az e-kép begyűlt önkéntes ajánlatok részint kamatozás tekintetéből, részint a t. cz. aláírók megnyugtatásaul a helybeli kereskedelmi bankba tétettek.

Midőn tehát fenczimzett aláíró uraknak és társaságnak bőkezű ügypártolásukért a választvány szíves köszönetét van szerencsénk nyilvánítani, egyszersmind bizonyossá tesszük a tisztelt közönséget, mikép a választottság az egyesület irányában elvállalt felelőssége tekintetéből is oly intézkedést bocsátott előre a pénzkezelésre nézve, mely szerint bármínő kísérletekre, vagy időelőtti mintázásra közgyűlési engedelem nélkül egy krajczár sem fog a begyűlt, 's inntentul önként befizetendő pénzekből kiadtni; hanem azok ezental is a helybeli kereskedelmi bankba fognak gyümölcsözésül tétetni.

2) Sajnálattal vevé a választvány városi főpolgármester t. Szepessy Ferenc ur levelét, melyben kinyilatkoztatjahogy hivatalos elfoglaltsága 's fenforgó viszonyok miatt a választottsági tagságot el nem fogadhatja; azonban bizonyossá teszi a választottságot, hogy magány-hatáskörében az egyesület ügyét tehetségétől kitelhetőleg pártolni fogja. Ezen szíves részvételt tanúsító nyilatkozataért tisztelt főpolgármester urnak a választvány köszönetet szavazott. 3) Egyesületi pénztárnok úr kimutatása szerint a pénztárba eddigelő 2250 pft. folyt be, melyekből lehuván az aláírási ivenk 's nyugtatványok nyomtatásáért elkerülhetetlenül szükséges 60 pft.

költségeket, ezek kifizetése után maradt 2190 pftnyi öszlet; 's ez a kereskedelmi bankban 4% kamatoz. 4) Az elnökség jelentéseikint eddigelő a betürendben következő t. cz. főméltsóságok, tisztviselők, társulatok, testületek, aszszonyságok 's magánosok kérettek meg a választvány megbízásához képest aláírásra, 's illetőleg aláírások gyűjtésére: —

Adler Károly kir. bányatiszt; gróf Almásy Alajos; Almásy János tb.; gróf Almásy Móricz kir. kincstári másod elnök; Almásy Pál tb.; gróf Almásy Róza, gróf Szapáry Ferenczné; Ambró Antal kir. hitvány tanácsos; gróf Andráshy György Sárosmegye főispánja; gróf Apponyi György m. főkanclerár; Arnó Mihály. Athanazkovicz Plathó görög nem egyesült p ü s p ö k; Babarczy Antal kir. helytartósági tanácsos; Balassa Gábor szombathelyi püspök; Balogh Imre, kir. tbiró; Bárczay József Tornavármegye főispáni helytartója; Barkassy szül. Tüköry Emilia asszony; Barkassy Imre udv. agens; b. Barkóczy László, sz. fejérvári m. püspök; Bartakovich Béla rosznyói m. püspök; Bartakovich Majthényi Mária; gróf Batthyányi Imre, k. főlovasz-mester, septemvir. főispán; gróf Batthyányi Kázmér; gróf Batthyányi Lajos; gróf Batthyányi Lajosné; Batta Mihály, tb.; Bay György kir. alhelytartó; b. Bedekovicz Lajos ó excellentiája; Békli József szepesi m. püspök; Blühdorn Lipót, kereskedő; b. Bémer Lajos nvárad m. püspök; Beniczky Ágoston kir. tbiró; Beniczky Ede tb.; Beniczky Flórián tb.; gróf Berchtold-Huszár Mária; Besze Ferenc kir. kamarai tanácsos; Bezerédy Miklós püspök, septemvir; Boronkay Lajos tbiró; Bors József tb.; Boskovicz József kereskedő; Brestyenszky Béla tihanyi apát; Brunner József kir. akadémiai nyilv. oktató; gróf Brunsvik Ferenc; gróf Brunsvik-Majthényi Mária; Bugát Pál kir. tanár 's a kir. term. tud. társ. m. elnöke; Burg Károly jószágigazgató; Bujanovics Erneszt kir. helyt. tanácsos; hg. Coburg Koháry Ferdinand; gróf Csáky Petronella; gróf Csáky Tivadar; Csarada György udv. agens; Császár Ferencz létsz. főörv. előadója; Csekonics János tbiró; Csekonics szül. báró Lipthay Eleonóra; Csernovics Péter tbiró; Csorba József Somogy vármegye főörvosa; Czapka Ignác cs. kir. kormány. tanácsos, Bécs főváros polgármestere és sz. kir. Pestváros tiszteletbeli polgára; Czech János kir. tanácsos; Czernyus Manó; gróf Cziráky János kir. tbiró; Dankó József; Derra Mária asszony; Derra Anasztáz kir. udvarnok; báró Dittrich Ernő; báró Dittrich József; Dobrán János udv. agens. (Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

SPANYOLORSZÁG. A kormány tartván egy carlistai hadmenet kikötési kísérleteitől, nevezetes hajócsapatot gyűjt a földközi tengeren össze, valamennyi spanyol hadigözös oda van rendelve. — Madridból febr. 26dikáról írják, miszerint a kormány ezelőtti nap egy főtisztet küldött Bajadobza, honnan Saldanha marsal főhadai állomására menjen felszólítani őt, mint a portugál kormány elnökét, miszerint Spanyolország fegyveres közbejárását forma szerint 's hivatalosan keresse meg. A Madridban uralkodó párt, mely az új miniszterségben is tulnyomósággal bír, minden áron a portugál lázadást elnyomni akarja, részint egy brit fegyveres közbejárás eltávolítására, mely lehetőleg a lissaboni kormány által jelenleg követett igazgatási rendszer megváltoztatását fogná maga után vonni, részint annak bebizonyítására, hogy a négyes szövetség szerződvényeit érvényesek 's kötelezőknek tartja 's következőleg netaláni esetre Anglia és Franciaországgal együtt ki-

ván közbenjárulni. Egyébiránt világos, miszerint mostanra nézve sem Spanyolország sem Portugália helyzete nem olyan természetű, hogy a négyes szerződés alkalmazhatnának. Ezt tudatol adá a brit kormány Spanyolországnak 's Lansdowne marquis ki is jelenté az angol felsőházban, miszerint az angol kormány csak akkor fog segítséget nyújtani Portugáliának, ha dom Miguel maga, vagy valamely párt az ő nevében föllép a kormány megbuktatására. Igen komoly bonyodalmak várhatók tehát azon esetre, ha a spanyol kormány Anglia megegyezése nélkül eszközölné a szándokolt fegyveres közbejárást Portugália számára. A spanyol hadminiszterséghez intézett hivatalos jelentés szerint a csatamezőn álló portugál hadsereg összes száma 15 ezer főből áll 24 álgyuval 's két telep congregi röppentyűvel. — Breton főkapitány febr. 20kán érkezett Cervera városba sergével 's az ottani, minap lerombolt erősségművek helyreállítását parancsolá meg.

Don Enrique infans azon levelében, melyet Barcelonából a királynőhöz intézett volt, némi bevezetés után, melynek egy két szavában azon értelem rejlik, miszerint a Castella grófhölgygyeli házasságot neki erkölcsi kötelesség is parancsolá, ekkép folytatja előadását: „miután el van határozva (ő t. i. d. Enrique) soha nem venni más személyt nőül, mint mely hazájában született, ennél fogva szerelmi érzetében akarátát 's utmutatását a legfelsőbbnek, a ki maga teremtvénynek az illetőséget kijelöli, pillantá meg 's megnyugszik lelke teljes feláldozásával mindazon ígéretek tudatában, melyeket akkor nyerni szerencsés volt (midőn t. i. házasságát eleinte egész családjá helybenhagyá). Szerencsésjére épített bizalmában reménymosolyt csalt ki egy jó születésű, ép oly tiszteletré méltó mint erényes fiatal hölgytől, de midőn boldogságát élte, megzavará nyugalmit egy nemes családnak 's az eddigi remény és öröm, könnyű és keserű fájdalommá változott. A hölgy becsülete is, mely legdrágább kincse 's legdrágább gyöngye, sokat szenvedett a közönség szemében. Egy illetén nagy sa nyaruságban, melynek természetesen minden érző 's nemes szívet meg kell hatnia, megújítá don Enrique házassági ígérteit 's megesküvék, miszerint azt mint nemes származásu becsületes lovag teljesíteni is fogja, mire isten volt tanuja, isten, ki igazságos 's a rosz tetteket megbünteti. Nem tekintve azon érzelmeket, miket donna Elena de Castella szívében gerjesztett, mégis nemes dolog és igazságos, hogy az, ki valamely kárt vagy ártalmat okozott, bármily magasan álljon is rangra nézve, ekkép viselje magát, miként azt a becsület törvénye 's vallási szabályok kívánják, n e h o g y az, ki magasan áll, ártson annak, ki más állásponton helyezve levén, nem bír egyéb vigasztalással könyökön kívül, mikkel szerencsétlenségét önfeláldozás 's hallgatás közt megsirassa. Ha egy olyan kitünő család helyzete 's don Enrique kérelme 's bánata, mely lelkiismeretét gyötéri, mivel ezen család nyugalmanak feldúlta roszat cselekedett, helyt talál ő felsége szívében, ugy alázatosan esedezik, adja meg ő felsége királyi engedelmet, melyet oly nagyon ohajt 's melynek elérésére kész minden áldozatot hozni. Barcelona febr. 14. 1847. Enrique Maria de Borbon.“

ANGLIA. A cambridgei egyetem kanclerárja Albot hget választá meg 112 szó többséggel, de eleinte bizonytalan volt: vajjon a herczeg elfogadandja é a választást, miután mindjárt, a mint hallá, hogy nem közakarattal nyilatkoznak mellette, határozott vonakodást mutatott a megtisztelés elfogadásától. Későbbi hírek szerint azonban csakugyan engedett a többség ohajtásának. — A brit tengerészi költségvetés jelen évi összege 5,996,000 fl. sterlingre megy. — Az angol képviselők háza 658 tagból áll összesen, kik közül 500 Anglia 's Walesre, 53 Skótzíára, 105 Irlandra esik. — Martius 1jei alsóházi ülésben Russell lord jelenté, mikép ő felsége tanácsot tartott azon végből, miszerint az ország némely részeiben uralkodó inség miatt egy általános bünbánat 's böjtnap hirdettessék ki. Azért, hogy a tehetősek halat 's tojásos ételeket esznek, a szegények éhező gyomra nem telik, — utóljára kénégennyel fogják őket tartani, vagyis inkább elaltatni terített asztalu visiók kék boltozatos téreibe, holott egyedül csak emberbaráti jótékonyaság 's üdvös rendszabályok menthetik meg a szűkölködőket a nyomor és inség halálveszélyes torkából. — Az essexi Standard egy hályogmetszési műtétéről értesít, melyet a colchesteri kórházban egy munkáson kénégény-alkalmazással vittek véghez. A művelet fájdalom nélkül és szerencsésen fejeztett be, de 24 óra mulva a szenvedőnél nem kedvező körjelek mutatkoztak, 's az két nap lefolyta után erőfogyásban meg is halt. Ezen eset a városban nevezetes sensatiót okozott, mivel a nép a beteg halálát a kénégény következtvényének tekinté; de a műveletnél jelen volt számos orvos véleménye oda nyilatkozott, miszerint amaz eredvény a kénégény-alkalmaztatás nélkül is bekövetkezett volna.

A' hadminiszter által bemutatott hadi költségvetésből kiviláglik, miszerint a' britt rendes katonaság összes száma (kivéve a' keletindiai társaság szolgálatában álló 30 ezer főt) **108,398** emberre megy, s a' tartási költség, ide nem számítva a' valóságos szolgálaton kívüliekre történő kiadásokat, **3,781,112** ft. sterlinget teszen.

Mart. 2dikai alsóházi ülésben élénk tanácskozás keletkezett a' Skóziában mutatkozó vallási türelmetlenség fölött, holott is számos földesur makacsul vonakodik a' skót státusegyház kebléből kilépő ugynevezett „szabad egyházi” tagoknak tért adni templom s iskolaépítésre jószágikon. Az indítvány, miszerint nyomozó bizottság neveztesék ki e' tárgyban, **28** szónyi többséggel elfogadtatott.

Mart. 3kai ülésben a' gyári tízóra-bill iránti bizottsági tanácskozás lett volna napirenden; azonban Winchester követe Escott még egy kísérletet tén az egész bill visszavételének kieszközlésére, azt egy olyan rendszabályként állítván elő, mely a' hazai ipart megakasztván, egyszersmind a' dolgozó családok bérét csökkentendné s pedig oly időben, midőn a' külföld leginkább erőködik a' britt kézművességgel versenyezni. Indítványa volt, miszerint a' ház e' bill fölött hat hónap múlva alakuljon bizottsággá, azaz vesse azt el. Azonban Escott indítványa megbukott s a' bizottsági tanácskozás más valamely napra halasztatott.

A' northumberlandi grófság helytartójává Grey gróf gyarmatminiszter neveztetett ki.

FRANCZIAORSZÁG. A' választási reformmal valahára mégis kezdenek mozogni. A' követkamra három hivatali osztálya már felhatalmazá Duvergier de Hauranne urat, miszerint illetőleges indítványát nyilvános ülésbe hozza. Ez szabály szerint az első lépés, melyet aztán, ha a' kamra beléegyeznek, az indokok előadása s azon határozat követend, vajjon az indítvány tekintetbe veendő é vagy nem.

A' st. omeri's rennesi törvényszék **35** személyt gábnazavargásokban részvétel miatt **13** hónaptól egész hét évigleni fogságra s pénzbírságra ítéltek. A' szigorú fenytő ítéletek s a' kormány által kifejtett erélyes katonai rendelkezések majd mindenütt megszünteték ezen békeháborításokat.

Dumas Sándor, kit minap a' törvényszék mart. 1jétől fogva naponként fizetendő **100** franknyi bírságra ítélte, ha bizonyos hírlapi követeléseknek meg nem felel, legújabb

éjszakai utazását a' Presse hírlapban fogja közzétesni. —

Bourgesban Don Carlos előbbi udvarából még Montenegro s Garcimartin aszszonyságok maradtak, kik kérelmekre utlevelet nyervén Párizsba, gyermekestül már oda utaztak, úgy hogy Bourgesban már senki többé nem létezik don Carlos háztartásából.

A' kormány a' Spanyolországhoz tartozó baleari szigeteket megszállni szándékozik, egy felhető carlistai megtámadás elhárítására. — A' belga király Londonba fog utazni, tökéletes kibékülést eszközözendő ki a' francia és britt kormány között. — Bresson gróf, követ Madridban, naponként váratik Párizsba. Szoros tudósítást remélnék tőle a' madridi dolgok, főleg bizonyos egyenetlenségek fölött, mik Izabella királynő s férje közt uralkodnak s állítólag jóformán komoly jellemet öltének. Némely angol lapok is említik ez egyenetlenségeket, sőt mi több, arról is szólnak, hogy don Francisco a' házasság felbontását kívánja, mire nézve legfontosb okokat képes felhozni. Még ugyan titokteljes homály lebeg ez ügy fölött, de mely csakhamar ki fog deríttetni. Azonban ha csak egy része valósul is e' híreknek, akkor a' spanyol házasság egy új fordulat várja, mely félreismérhetlen jelentékeséggel s hatással bírandna a' Franciaország és Anglia közti viszony-alakulásra.

Párizs város évenként **4** millió frankot határoz emlékek, kórházak meg iskolák, új utak készítése s egyéb fontos munkák s ügyekre. Miatn azonban az idén három milliónál többet kénytelen különféle gyámolítások s intézkedésekre az uralkodó drágaság miatt fordítani, s ezen körülmények közt bevételei is csökkennek. Szajna-megye kormányzója nem késelt **25** milliónyi kölcsönvétel indítványozni, miszerint azon munkákban, melyek épen most annál inkább korszerűek, mivel a' szükséget szenvedő szegényebb osztályoknak foglalkodást nyújtanak, semmi félbenakadás ne történjék. — Ezen kölcsön által képes fogna lenni Párizs nemesak a' megkezdett munkákat folytatni, hanem ujakra is vállalkozni a' nélkül, hogy a' polgárokat tüstint új terhekkel borítaná, vagy a' jövőre súlyos terhet hárítana. A' felveendő összeg **1852**ik évig a' város saját segélyforrásaira, s ettől fogva **1858**ig a' letétpénztárra lenne utasítva.

Némi hírek szárnyalnak azon zavarról, melyben a' pénzügyminiszter állítólag létezik a' naponkénti szolgálat-

rai szükséges pénzüszszegek előkerítése miatt; a' kibocsátandó **60** millió franknyi státusjegyek nehezen kelnek, újabb **100** milliónyi kölcsönről van szó. Hallomás szerint a' bank főlemeli leszámítolását.

NÉMETALFÖLD. A' kormány az országos rendek első kamrájának az új fenytőtörvényt előterjeszté. Magánybörtönfogságot illetőleg következő rendelkezések foglaltatnak benne: **1)** minden **4—15** évi feyház-büntetésre elítélt személy egyes ezellába záratik s kényszeres munkára szorítottatik; **2)** a' holtigliani feyházbüntetésre elítéltek első **15** év alatt magányos ezellákban tartatnak s további éltöket legfőlebb tíz személyből álló műhelyekben töltik. Ezen osztálybeli foglyok egyébiránt joggal bírnak folyvást ezellákban maradhatni, ha akarnak, a' ezellafoglyokat a' bürtöntisztek naponként legalább hatszor látogassák meg. Semmiféle idegent nem szabad foglyokhoz bocsátni, kivéven ha ezt az utóbbi világosan kívánja. — Párviadal ügyében a' törvényjavaslat következő rendelkezéseket foglal magában: **1)** kihivatásra egy hónapi fogságot s **100—500** forint bírságot; a' kihívást elfogadóra egy havi fogságot s **25—100** ft. bírságot; párvialdalra okszolgálatért **1—6** hónapi fogság s **100—500** ft. bírság; párvialdalbani megölésért **4—7** évi fogság vagy **12** évi száműzés. Az utóbb említett két büntetés tartósságát egyébiránt mérsékeli, ha a' megölés okozója a' sértett fél volt. Párviadalban történt sebesítés legfőlebb **7** évi száműzéssel büntettetik. A' párbajnál alkalmazott tanuk büntetés alá nem esnek.

DÁNIA. A' mult országgyűlés után királyi parancsra elbocsátott két lovagrendi követ (mindkettő Reventlow gróf) ezen elbocsátás ellen tiltakozott, mivel nincs a' királynak joga rendiggyűlés tagjait, kiknek választása mindaddiglan tart, míg nemesi jószág birtokában vannak, akaratuk ellenére ezen állomástól elmozdítani. A' holsteini jószágbirtokosok választó gyűlékezete nézetükhöz csatlakozott s a' két gróftól a' miatt nem ígattatá a' választatók névjegyzékbe, mivel daczára elbocsátásuknak, még folyvást választott tagjauil tekintetnek a' rendi gyűlésnek.

OLASZORSZÁG. Ó szentsége elhatározá egy követ küldetését Konstantinápolyba, és pedig e' célra Ferretti bíbornokot szemelék ki. Hogy ezen intézkedés fogantatásá sa lényeges s üdvös követkevényü lesz a' többi török tartományban kemény nyomtatás alatt létező keresztényekre, mint minden francia közbejárulás, semmi kétséget nem szenved.

23ik szám.

Duna- gőzhajózás.

Aluljegyzett hivatal tisztelettel jelenti az utazó közönségnek, miszerint ezentul naponként egy gőzhajó

Pestről Bécsbe

el fog indulni. Elindulási idő: reggeli 6 óra.

Gönyő és Győr közt

egy külön gőzös tartja fen a' közlekedést a' Bécsből érkező s innen Bécsbe menő gőzössökkel. A' t. ez. utazók, kik innen reggeli 6 órakor a' bécsi gőzössel mennek föl, tüstint Gönyőre érkezéskor a' fenemlített gőzössön Győrbe szállítatnak.

Egyszersmind ismétlőleg kéretnek az utazni szánlokozók, miszerint terheik, és podgyászaikat a' gőzös elindulása előtti napon legfőlebb esti 8 óráig a' gőzhajó-hivatalba átszállítani sziveskedjenek, annál inkább, minthogy az elindulás reggelén semmi teher a' hajóra fel nem vétetik, s ekep az illytájban oda szállított podgyások csak az utána következő napon elindulandó hajón szállíthatatnak el.

Pesten, mart. 3. 1847. A' Dunagőzhajózási-társaság hivatala. 3—3

Hirdetvény.

A' bécsi k. kincstári Ferencz-esatorna számára 1847. év folytán következő cik-kelyek kívántatnak:

1or: Magyar rüdeas coalitioi vagy murányi, bñatpéñz 50 rft.

600 font hoszsú szálvás 2 hüvelyk szélességű és 11 linia vastagságú.

900 font hoszsú szálvás 2 hüvelyk szélességű és 7 linia vastagságú.

600 gömbölyü szálvás 26tos.

2or: Külöñféle szersám, bñatpéñz 20 rft.

70 darab nyírseprü.

56 „ gyékény.

300 „ gyékénykötél.

2 „ festékdörzsölő tábla futóval.

1 „ porseprü (Bartwisch).

1 „ portörölő (Abstauber).

14 „ meszelő.

12 „ tűzveder kenderből.

3or: Olaj, fűsser és festékárak bñatpéñz 66 rft.

135 font faolaj.

100 „ lenmagolaj.

190 „ repeceolaj finomított.

250 „ fénymáz lenmagolajból (Fin-nisz.)

40 „ táblapapiros sima 2 1/2 láb hoszsú, 2 láb széles.

200 koncz itatós papiros.

10 font finom granát-paraj (Schmer-gel).

45 font hamburgi fehérólm.

20 „ hegyi kréta.

14 „ asztalos enyv.

20 „ fenyőkorom (Kínrusz).

20 „ minium.

10 „ kényeső.

5 „ vízi ólom (Wasserblei).

8 „ vas-vitriol.

6 „ horgany-vitriol (Zinkvitriol).

10 „ berlini kék.

8 „ ujjöld.

32 rőf lengyel vászon.

Aer: Kenőcs árak, bñatpéñz 70 rft.

66 akó kocsi-kenőcs.

25 font sertésháj.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

5ör: Kemény építő-faszerek, bñatpéñz 870 rft.

45 db hajó-bókony lábnaál 2—3 3/4 öl hosz.

„ „ 5—6 láb magas

„ „ 6 hüv. vastag.

200 darab híd-bókony lábnaál 2 3/4 öl

hoszsú-szarvnaál 3—4 láb magas, 4 hüvelyk vastag.

12000 darab karó 2 1/2 része 7 láb 1/3 réa

sze 8 láb hoszsú legalább 8 hüv. széles-ségű.

8000 darab hajószindely 4 láb hosz-szu, 6—8 hüvelyk széles.

50 darab hajótalaj félgömbölyü Schif-fschalon) 5 láb hoszsú, 4—6 hüvelyk széles körűsből.

6or: erdei mohu, bñatpéñz 26 rft.

35 mázsa t szta hoszu szalu erdei moh

Altaljában minden tárgynaál különös

jeles mineműség, pontos és teljes mérték

köteték ki

A' szállításnak 1847. s prilis hó végeig

kell megtörténnie. Az 1. 2. 3. és 6. szám al-

latt jegyzett tárgyak Monostorszegen, a' 4.

és 5. sz. a jegyzett tárgyak pedig Verhá-

szon az illető esatornai hivataltól fognak

átalvétetni, a' esatornaán való szállítási díj

elengedtetik.

A' fizetés mindjárt általvétel után leg-

feljebb 8 nap alatt megtörtéendik az által-

vevő hivatal által.

Az írásbeli ajánlatok lepecsételve, v.

az egész mennyiségre vagy legalább az e-

gész egyes osztályokra nézve, azonban

minden egyes tárgy árát külön feljegyezve,

1847iki martius hó 20ig a' Zomborban állo-

míszó k. k. Ferencz esatornai igazgató-

sághoz beküldendők E' szerint általenged-

tetik a' szállítás vagy egészben vagy osz-

tályonként az illető legkevesebbet követelők-

nek, ki aztán az elvállalt tárgyakat vagy

azonnal szállítandja, vagy a' szerződés

megkötése végett megjelenend és a' bñ-

natpéñzt leteerdi.

Az ajánlatok felsőbb jóváhagyás meg-

érkezteig is az ajánkozóra nézve azonnal,

a' mint beadatnak, kötelező erővel bírand-

nak. 2—3

A' dunagőzhajózási társulat évi közgyűlése.

Az első cs. kir. szabad dunagőzhajózási társaság t. cz. részvényesei f. 1847dik évi mart. 31kén délelőtti 9 órakor Bécsben Tuchlauben 558d. szám alatt a' zeneegyleti terem-ben cs. kir. udvari biztos jelenlétében

évi közgyűléseket tartandják

A' szavazatképes t. cz. részvényesek sziveskedjenek belépti jegyeiket e' közgyűléshez, a' tanácskozás alá jutandó tárgyak iránti programot, a' nyomott m é r l e g e t a' hozzá tartozó számadási kimutatásokkal együtt a' lefolyt 1846ik üzletévre mart. 23kától a' gőzhajózási hivatalban, Bauernmarkt 582d. sz. a. kivéetni.

A' szavazási jog s annak gyakorlása tekintetében a' szabályok 18 s 19d. §-ara utasítatnak az illetők, azon megjegyzéssel, miszerint a' részvények letétele szelvényivek nélkül törtéendik. Pest mart. 9kén 1847.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság igazgatósága. 3—3

Haszonbéri árverés.

Szabad királyi Temesvár város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a' gyár-külvárosban létező háromkerékű vízi ma-

lom folyó évi martius 2 án nyilvános ár-
verés után a' legtnöbet ígérőnek e' folyó
évi aprilis 13dikától 1850 october utolsóig
kibéreltetni fog. 2—2